

Mainosjakelun palkkasaatavat

PAU on taistellut pitkään erillisjakelualan työehdoista.

Edelleen eri puolilla Suomea on useita oikeudenkäyntejä käynnissä.

1.10.2007

Osoitteettomien lähetysten erillisjakelua koskevat määräykset tulivat Viestinvälitys- ja logistiikka-alan työehtosopimukseen (aiemmin määräykset jo Postia koskien yrityskohtaisella sopimuksella).

11.9.2008

Yleissitovuuden vahvistamislautakunta vahvisti sopimuksen yleissitovuuden ja 24 mainosjakeluyhtiötä valitti yleissitovuuspäätöksestä työtuomioistuimeen.

8.10.2009

Tapaus Roiha I laitettiin vireille Helsingin käräjäoikeuteen. Siinä haettiin palkkasaatavia PAUn tes:n mukaan.

Marraskuu 2009

Suomen Mainosjakajien Etujärjestö SME ry (ns. työntekijöiden yhdistys) ja Suoramainonnan ja kaupunkilehtien erillisjakelun yhdistys SKE ry (työnantajien yhdistys) perustettiin lähes samanaikaisesti sen jälkeen kun Roiha I laitettiin vireille. Työntekijöiden yhdistyksen hallituksessa istui perustamishetkellä puheenjohtajana Jakelujuniorit Oy:n entinen varatoimitusjohtaja ja muina hallituksen jäseninä viestintäkonserni Janton Oy:n tutkimusassistentti ja Jakelujuniorit Oy:n jakelunvalvoja – kaikki työnantajan edustajia.

24.6.2009

Työtuomioistuin antoi päätöksen, jonka mukaan valitus jätettiin osin tutkimatta ja muutoin hylättiin.

21.12.2009

SME ry ja SKE ry saivat keskenään aikaiseksi Osoitteettomien lähetysten erillisjakelua koskevan työehtosopimuksen. Kun työntekijäjärjestössä valtaa käyttävät työntekijän sijasta työnantajat ja he tekevät sopimuksen työntantajajärjestön kanssa, käytetään tästä nimitystä keltainen tes. Tämän jälkeen SME ry ja SKE ry ovat jatkaneet keltaisten työehtosopimusten sopimista ja tehneet aina uuden työehtosopimuksen, kun aikaisempi sopimus on ollut päättyvässä.

11.1.2011

Tehtiin Roiha II haastehakemus. Se koski palkkasaatavia keltaisen tes:n ajalta eli perusteltiin sillä, että SME ry:n keltaista työehtosopimusta ei voida noudattaa, koska SME ry ei ole työehtosopimuslaisissa tarkoitettu työntekijöitä edustava yhdistys. Se jäi lepäämään kunnes Roiha I käsiteltä.

17.5.2011

Roiha I rajattiin edellä kerrotun takia koskemaan aikaa ennen keltaista työehtosopimusta ja käräjäoikeus tuomitsi palkkasaatavat (5863,45 €) maksettavaksi PAUn tes:n mukaan.

11.6.2015

Hovioikeus kumosi käräjäoikeuden tuomion ja Roiha II vaaditut palkkasaatavat tulivat maksuun PAUn tes:n mukaisena. Hovioikeus katsoi, että SME ry ei ole laissa tarkoitettu työntekijöitä edustava yhdistys. Hovioikeuden tuomion antamisen jälkeen mainostenjakelualan työnantajat ovat edelleen systemaattisesti kieltäytyneet noudattamasta viestinvälitys- ja logistiikka-alan työehtosopimusta. Työnantajat ovat sitkeästi edelleen maksaneet palkkaa keltaisen työehtosopimuksen mukaisesti, vaikka hovioikeuden tuomion mukaan tällainen menettely on laitonta.

31.1.2014

Yllättäen käräjäoikeus hylkäsi Roiha II kanteen ja katsoi, että SME ry olisi työntekijöitä edustava yhdistys ja hyväksyi mainosjakajien keltaisen tes:n.

23.11.2012

Työnantaja veti tuomiosta hovioikeuteen Roiha I:stä tekemänsä valituksen pois ja tuomiosta tuli lainvoimainen.

Kesä ja syksy 2016

PAU:ssa kartoitettiin edustavia mainostenjakelun palkkasaatavatapauksia ympäri Suomea ja niistä käynnistettiin seuraavan vaiheen pilottitapaukset. Pilottitapauksilla on tarkoitus saada tuomioistuimesta lisää ratkaisuja, joilla vahvistetaan, että työnantajien tulee noudattaa VL-töehtosopimusta eikä keltaista TES:sta voi noudattaa. Tavoitteena on, että pilottitapauksiin saatavien ratkaisujen myötä työnantajat suostuisivat korjaamaan menettelynsä ja maksamaan palkat VL-TES:n mukaisesti. Kaikkia mainostenjakelualan tapauksia ei resurssisyistä käynnistetä saman aikaisesti, koska tapauksia on useita satoja tai jopa tuhansia ja tällainen oikeusprosessien määrä ruuhkauttaisi koko tuomioistuinjärjestelmän.

14.11.2016

Työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunta antoi päätöksen, jossa se katsoi, että SME ry ei aidosti edusta alan työntekijöitä eikä keltainen työehtosopimus näin ollen voinut olla myöskään yleissitova.

Alkuvuosi 2017

SME ry ja SKE ry valittivat työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunnan päätöksestä työtuomioistuimeen ja vaativat keltaiselle TES:lle yleissitovuutta.

6.10.2016

Helsingin Jakelu-Expert haki tuomion purkua korkeimmalta oikeudelta hovioikeuden Roiha II tuomioon perusteena, että lakia on heidän mielestään sovellettu ilmeisen väärin. Korkein oikeus päätti **26.10.2017** ettei hakemuksen tueksi esitetty sellaisia todisteita, että tuomio pitäisi purkaa.

16.6.2017

Työtuomioistuin antoi ratkaisun keltaisen TES:n yleissitovuudesta. Työtuomioistuin katsoi, että SME ry:n keltaista työehtosopimusta ei voida vahvistaa yleissitovaksi.

Syksy 2016

SME ry ja SKE ry hakivat työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunnalta yleissitovuutta keltaiselle työehtosopimukselleen.

18.3.2016

Korkein oikeus ei myöntänyt valituslupaa hovioikeuden päätökseen ja hovioikeuden tuomiosta tuli lainvoimainen. PAU on ohjeistanut uudelleen mainostenjakajia tekemään palkkavaatimuksia työnantajille.

ERILLISJAKELUALALLA on ollut jo vuosia ongelmana, että työnantajat eivät noudata PAUn neuvottelemaa yleissitovaa viestinvälitys- ja logistiikka-alan työehtosopimusta (VL-TES). Tämä ongelma on jatkunut siitä huolimatta, että hovioikeusasolla on jo kertaalleen lainvoimaisesti vahvistettu, että työnantajan on noudatettava VL-TES:sta. Asiasta tulee säännöllisesti yhteydenottoja PAU:n toimistoon, joten muistutuksena tässä kertaus tapahtumista ja siitä, mitä kaikkea matkan varrella on tapahtunut.

Tällä hetkellä eri puolilla Suomea on käynnissä useita oikeudenkäyntejä mainostenjakajien palkkasaatavista. PAU toivoo, että näihin tapauksiin annettavien tuomioiden myötä tähän vuosia jatkuneeseen vääntöön saadaan lopullinen ratkaisu ja työnantajat alkaisivat noudattaa yleissitovaa VL-TES:sta. Tarvittaessa toki joudutaan jatkamaan työtä erillisjakelualan työehtojen puolesta.

Ensimmäisenä juttuna liitto lähti viemään eteenpäin **Nico Roihan** tapausta (tekstissä Roiha I ja Roiha II). Roiha työskenteli 16.7.2008–29.6.2011 Helsingin Jakelu-Expert oy:n jakajana kahtena päivänä viikossa. Hän haki PAUn tuella takautuvasti palkkasaatavia, koska häneen ei oltu sovellettu yleissitovaa Viestintävälitys- ja logistiikka-alan työehtosopimusta vaan työntekijälle epäedullisempaa Osoitteettomien lähetysten erillisjakelua.